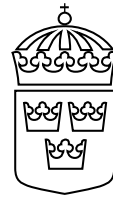

Regeringens skrivelse

2017/18:70

Integritetsskydd vid signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet

Skr.
2017/18:70

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen.

Stockholm den 7 december 2017

Stefan Löfven

Peter Hultqvist
(Försvarsdepartementet)

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I denna skrivelse redogör regeringen för resultatet av den uppföljning och granskning av signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet som genomförts 2016. Skrivelsen är den årliga rapport som riksdagen begärt i samband med riksdagsbehandlingen av lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet.

Innehållsförteckning

1	Ärendet och dess beredning	3
2	Signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet	3
3	Granskning av signalspaningsverksamheten.....	4
3.1	Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten (Siun)	4
3.2	Integritetsskyddsrådet vid Försvarets radioanstalt.....	5
4	Slutsatser om signalspaning och personlig integritet	5
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 7 december 2017	7

1 Ärendet och dess beredning

Skr. 2017/18:70

Vid riksdagens slutbehandling av regeringens proposition En anpassad försvarsunderrättelseverksamhet (prop. 2006/07:63, bet. 2007/08:FöU15, rskr. 2007/08:266) tillkännagav riksdagen som sin mening vad försvarsutskottet anfört om ytterligare rättssäkerhets- och kontrollmekanismer. Riksdagen anförde bland annat att regeringen en gång om året ska redovisa den granskning av verksamheten som bedrivits enligt lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet.

I enlighet med riksdagens tillkännagivande lämnar regeringen denna skrivelse.

2 Signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet

Signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet regleras i lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet (signalspaningslagen) och i förordningen (2008:923) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet.

Enligt signalspaningslagen får den myndighet som regeringen bestämmer, signalspaningsmyndigheten, inhämta signaler i elektronisk form vid signalspaning. Inhämtningen får inte avse signaler mellan en avsändare och mottagare som båda befinner sig i Sverige.

Signaler får endast inhämtas för de ändamål som särskilt anges i lagen och endast efter inriktning av regeringen, Regeringskansliet, Försvarsmakten, Säkerhetspolisen och Nationella operativa avdelningen i Polismyndigheten.

Försvarsunderrättelsedomstolen prövar ansökningar om tillstånd till signalspaning. Av ett tillstånd ska bl.a. följande framgå: vilket inhämtningsuppdrag signalspaningen ska ske för, vilka signalbärare och sökbegrepp som får användas samt vilka villkor i övrigt som behövs för att begränsa intrånget i enskildas personliga integritet. Domstolens beslut får inte överklagas.

3 Granskning av signalspaningsverksamheten

3.1 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten (Siun)

Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten (Siun) är en nämndmyndighet under regeringen som har till uppgift att kontrollera försvarsunderrättelseverksamheten så att den bedrivs i enlighet med lagar och förordningar.

Siun är också kontrollmyndighet för den verksamhet som bedrivs enligt signalspaningslagen. I kontrollen av signalspaningen ska inspektionen särskilt granska sökbegrepp, förstöring och rapportering. Vidare ska Siun på en enskilds begäran kontrollera om hans eller hennes meddelande har inhämtats i samband med signalspaning.

Siun strävar efter att granskningsverksamheten ska vara så öppen som möjligt och att beakta gällande lagstiftning om offentlighet och sekretess.

Siun bestämmer även över de signaler som teleoperatörer ska lämna till samverkanspunkter enligt 6 kap. 19 a § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation. Det innebär att signalspaningsmyndigheten – Försvarets radioanstalt – endast ska få tillgång till de signalbärare som det finns tillstånd för från Försvarsunderrättelsedomstolen. Siun fattar inga egna beslut i dessa frågor utan ska bara verkställa de tillståndsbeslut som meddelats av Försvarsunderrättelsedomstolen.

Siuns granskningsverksamhet 2016

Under 2016 har Siun genomfört 33 granskningar, vilket är något fler än föregående år. Av dessa granskningar rörde 15 Försvarets radioanstalt, varav 9 enligt signalspaningslagen, i stort sett samma antal som föregående år.

Siuns kontrollverksamhet enligt signalspaningslagen bestod 2016 av en övergripande granskning om avgränsningarna i tillstånden från Försvarsunderrättelsedomstolen, tre detaljerade granskningar om sökbegrepp, två administrativa granskningar om förstöring, samt tre detaljerade granskningar om Försvarets radioanstalts rapportering. En av granskningarna enligt signalspaningslagen ledde till att Siun framförde en synpunkt till Försvarets radioanstalt som gällde avgränsningar i tillstånd från Försvarsunderrättelsedomstolen. Ingen av granskningarna har föranlett Siun att lämna några synpunkter eller förslag till någon annan myndighet eller till regeringen.

Siun har mandat att avbryta en inhämtning eller besluta om förstöring av en upptagning eller uppteckning om det skulle visa sig att inhämtningen som gjorts inte har varit förenlig med det tillstånd som meddelats av Försvarsunderrättelsedomstolen. Några sådana åtgärder har inte vidtagits under 2016.

Vidare är Siun enligt 10 a § signalspaningslagen skyldig att på en enskilds begäran kontrollera om hans eller hennes meddelande har

inhämtats i samband med signalspaning och, om så är fallet, kontrollera om inhämtningen och behandlingen av de inhämtade uppgifterna har gjorts i enlighet med signalspaningslagen. Under 2016 har Siun genomfört 14 kontroller på enskildas begäran. Det är i stort sett en återgång till det antal som gällt tidigare år med undantag för 2013 då 62 kontroller utfördes på enskildas begäran. 14 kontroller är dessutom en minskning jämfört med 2015 då 22 kontroller utfördes. I likhet med föregående år har inget otillbörligt framkommit vid kontrollerna.

Siun granskar även Försvarets radioanstalts personuppgiftsbehandling. Under 2016 har Siun lämnat en synpunkt avseende Försvarets radioanstalts tillämpning av ett bevarandebeslut från Krigsarkivet och annan behandling i anslutning till detta.

3.2 Integritetsskyddsrådet vid Försvarets radioanstalt

I enlighet med 11 § signalspaningslagen finns ett integritetsskyddsråd vid Försvarets radioanstalt med uppgift att fortlöpande utöva insyn i de åtgärder som vidtas för att säkerställa integritetsskyddet i signalspaningsverksamheten. Organisatoriskt utgör integritetsskyddsrådet en del av Försvarets radioanstalt och rådets ledamöter utses av regeringen för en viss tid. Rådet ska rapportera sina iakttagelser till myndighetens ledning och, om rådet finner skäl för det, till Siun.

Integritetsskyddsrådets verksamhet 2016

Integritetsskyddsrådets verksamhet under 2016 har varit av ungefär samma omfattning som tidigare år. Rådet har vid sex tillfällen haft formella sammanträden på Försvarets radioanstalt. Därutöver har rådet haft ett antal möten för utbildning och kompetensutveckling. Rådets arbete har rört den utgående rapporteringen av resultaten av signalspaningen. Integritetsskyddsrådet har vidare bland annat gått igenom den interna kontrollen inom Försvarets radioanstalt för signalspaningsområdet. Rådet har i samband med möten löpande fört diskussioner med myndighetens ledning i dessa frågor. Myndigheten har utifrån de synpunkter som framförts utvecklat verksamheten för att ytterligare förstärka integritetsskyddet. Integritetsskyddsrådet har under 2016 inte funnit några skäl att rapportera till Siun.

4 Slutsatser om signalspaning och personlig integritet

För en demokratisk rättsstat är det viktigt med ett väl fungerande integritetsskydd. Signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet är noga reglerad i lagar och förordningar, bland annat i syfte att värna

enskildas personliga integritet. Kontrollmyndigheten Siun har i uppgift att kontrollera att Försvarets radioanstalt följer de aktuella författningarna.

Siuns granskning enligt signalspaningslagen resulterade i en synpunkt till Försvarets radioanstalt.

Signalspaningsverksamheten är en nödvändig del av Sveriges försvar och skydd mot terrorism. Att Siun lämnar synpunkter som säkerställer efterlevnaden av signalspaningslagen, och samtidigt utvecklar och förstärker integritetsskyddet vid signalspaningsverksamheten, ser regeringen som en styrka.

Siun har inte lämnat några synpunkter eller förslag till åtgärder till regeringen under 2016. En konstruktiv dialog om förbättringsåtgärder förs löpande mellan Siun och Försvarets radioanstalt. Regeringen anser att det är viktigt att denna dialog fortsätter. Regeringen bedömer att Siuns inspektionsförberedelser med Försvarets radioanstalt har fungerat väl under 2016 och att Siun har fått tillgång till den information som behövs för att lösa uppdraget.

Regeringens uppfattning är att systemet för att värna den personliga integriteten vid signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet fungerar på det sätt som avsetts i lagstiftningen. Försvarets radioanstalt ska i sin verksamhet beakta både den personliga integriteten och myndighetens uppgift att bedriva en effektiv försvarsunderrättelseverksamhet.

Regeringen har som mål att stärka den personliga integriteten. Regeringen understryker vikten av arbetet med att värna rättssäkerheten och den personliga integriteten vid signalspaning. Detta arbete är en ständigt pågående process. Regeringen är öppen för att det framöver kan uppstå behov av fördjupade uppföljningar av signalspaningslagens konsekvenser för den personliga integriteten.

Regeringen vill avslutningsvis, i detta sammanhang, upplysa om att utredningen Behandling av personuppgifter inom Försvarmakten och Försvarets radioanstalt (Fö 2017:03) gör en översyn av den lagstiftning som gäller för personuppgiftsbehandling inom Försvarmakten och Försvarets radioanstalt. Syftet med uppdraget är att säkerställa att lagstiftningen är anpassad till den tekniska och legala utvecklingen. Den av Siun lämnade synpunkten om Försvarets radioanstalts personuppgiftsbehandling omfattas av översynen. Utredningen ska redovisa sitt uppdrag senast den 31 maj 2018.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 7 december 2017

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden
M Johansson, Baylan, Bucht, Hultqvist, Regné, Andersson,
Hellmark Knutsson, Bolund, Damberg, Bah Kuhnke, Strandhäll,
Shekarabi, Fridolin, Eriksson, Linde, Ekström, Eneroth

Föredragande: statsrådet Hultqvist

Regeringen beslutar skrivelse Integritetsskydd vid signalspaning i
försvarsunderrättelseverksamhet